

Å skape plass for barn og unge

Av Jeanette Fich Jespersen, cand.mag., leder av KOMPAN Play Institute

Byplanlegging for barn og unge

Det er nå flere barn og unge som vokser opp i byer enn på landsbygda. Med andre ord er det et stort behov for retningslinjer for byplanlegging som respekterer behovet for aktive lekesteder. Men retningslinjene i seg selv skaper ikke lekeområder, det krever budsjettering. Det er også behov for et oppdatert syn på hva barn og unge trenger og forventer av sine lekesteder.

Retningslinjer for å skape plass for lek

England har *Fields in Trust* og *Design + Planning for Outdoor Play*, tidligere kjent som "The Six Acre Standard" 1). Tyskland har ARGE Bau, lover for bygg og anlegg fra 1987, med retningslinjer for og minimumskrav til lekeplasser. Norge har kommunale forskrifter om nærhets- og kvalitetskrav til utendørs lekeområder. Stavanger utmerker seg spesielt som en by som både skaper plass og sørger for budsjetter for barn og unges utendørs lek.

Nærhet er viktig

Det disse anbefalingene og lovene har til felles, er grunnholdningen om at det bør tas hensyn til nærhet og kvalitet på barn og unges steder for fri lek og selvorganiserte aktiviteter. Lekeplassens størrelse, utforming og utstyr skal stå i et rimelig forhold til områdets innbyggertall og boligbebyggelse. Nærhet er ifølge de unge et hovedprinsipp for deres utendørs oppholdssteder. Det er blitt dokumentert i flere undersøkelser 2), sist i Capacent Epinions undersøkelse for KOMPAN Play Institute.

Steder for de unge

Når det dreier seg om steder for de unge, krever både byene Nürnberg og Stavanger og det britiske *Fields of Trust* at hvert lokalområde sørger for en hard overflate for ballspill, f.eks. et asfaltert område. Disse områdene bør også utstyres for andre relevante aktiviteter. Det anbefales generelt at lekeplassene planlegges inne i byenes park-, fotgjenger- og sykkelstiområder.

Åpen skolegård etter skoletid

Det kan være vanskelig å ordne med steder for lek i tettbygde gamle bydeler. Men Nürnberg har funnet en løsning på dette problemet: Skolegården i den indre bydelen er åpen om ettermiddagene, kveldene og i helgene. Initiativet har blitt til gjennom tett samarbeid mellom byens avdelinger for barn og unge, park, skole, og avdelingene har delt på omkostningene for oppdatering av samtlige skolegårder. Nürnbergs avdeling for park og vei tar seg av vedlikeholdet av skolegårdene.

Ressurser fra sentralt hold i fremtiden?

Virkeliggjørelsen av gode utendørs aktivitetsområder og lekeplasser for barn og unge avhenger i siste instans av økonomiske midler. Den britiske regjeringen har tatt et avgjørende skritt mot å sikre økonomien til lekeplasser i den nye engelske strategien for lek, som avsetter 235 millioner britiske pund til utendørs lek. Målet er å skape 3500 nye lekeplasser i Storbritannia innen 2011. I andre land har de økonomiske midlene inntil videre måttet komme fra de kommunale budsjettene. Kanskje tiden er inne for å opprette strategier for lek med handleplaner i resten av Europa også?

Kilder:

*1)<http://www.fieldsintrust.org>

*2) bl.a. Cole-Hamilton I, Harrop A, Street C. (2002). *Making the Case for Play. Gathering the evidence.* London. National Children's Bureau

*3) *Undersøgelse af teenagers adfærd i forhold til fysisk aktivitet, Epinion Capacent for KOMPAN Play Institute, 2007*

Copyright: KOMPAN A/S

